

2. Бабенко О. Г. Досудове розслідування щодо неповнолітнього підозрюваного. Дис. ... доктора філософії, 081 – Право. Маріуполь, 2020. 261 с.

3. Коваленко А.В. Особливості допиту потерпілого від посягань на життя та здоров'я журналістів. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. № 6. Том 1. 2016. С. 121-124

Мамульчик Анна Андріївна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: Свобода Євгенія

Юрїївна, професор кафедри

криміналістичного забезпечення та судових
експертиз Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук, доцент

ЕКСПЕРТИЗИ ЛАКОФАРБОВИХ МАТЕРІАЛІВ І ПОКРИТТІВ: ОБ'ЄКТИ Й ОСОБЛИВОСТІ ЗБИРАННЯ

Одним із найбільш поширених видів криміналістичних експертиз є експертиза лакофарбових матеріалів та покриттів, оскільки її об'єкти можна знайти майже на всіх матеріальних носіях, що є результатами виробничої та повсякденної діяльності людей у різноманітних галузях. Усі вони виступають як речові докази при розслідуванні кримінальних правопорушень і при вирішенні спорів у цивільних та господарських справах [2].

Основним об'єктом цієї експертизи варто вважати повний об'єм лакофарбового матеріалу, який являє собою багатокомпонентну суміш, що застосовується для покриття різноманітних поверхонь, які в свою чергу також використовуються під час проведення експертизи як її окремий об'єкт. Досліджуючи більш детально складові суміші, ми можемо умовно розділити їх на основні, тобто ті, що забезпечують створення лакофарбових матеріалів і віднести до них зв'язуючий компонент, різноманітні пігменти та барвники, розчинники й наповнювачі, а також допоміжні – ті, що надають суміші певних властивостей та включити до їх переліку пластифікатори, сикативи, поверхнево-активні речовини тощо. Усі ці компоненти цілого можуть розглядатися окремо та слугувати як самостійні джерела інформації, що також досліджуються під час проведення судової експертизи.

В процесі нанесення фарб, лаків, шпаклівок, ґрунтівок, оліф на різноманітні поверхні, людина зазвичай використовує певні допоміжні інструменти до прикладу фарборозпилювачі, валики, щітки, шпатель які в подальшому, разом з залишеними на них частинками суміші, утворюють окремий об'єкт експертизи. Окрім безпосередніх знарядь праці, джерелами інформації є й інші речі матеріального світу як от транспортний засіб, одяг, меблі, деталі будівельних конструкцій, сейфи тощо, які використовуються в експертизі як носії, що містять на собі лакофарбові матеріали або їх частинки.

Крім того, існують різноманітні предмети, на яких одночасно присутні ґрунтовка, шпаклівка, фарби та лаки, тобто певне нашарування речовин, яке в комплексі буде досліджуватися обізною особою як цілісне, єдине покриття, що становить окреме джерело інформації та підлягає експертному дослідженню.

Об'єкти експертизи лакофарбових матеріалів та покриттів можна класифікувати за різноманітними ознаками та властивостями, наприклад, фарби за агрегатним станом слід розділяти на тверді та рідкі, а розглядаючи останні за призначення варто виділяти їх наступні види: будівельні, поліграфічні, художні, спеціального призначення. Також експертами широко досліджуються лакофарбові покриття, які в свою чергу характеризуються певними особливостями, що виникають під час їх час обробки, як от шліфування та полірування деревини або оксидування та фосфатування металів, що в подальшому має значний вплив на результати дослідження зазначеного об'єкта.

Крім того, під час проведення експертизи потрібно звертати увагу й на наявність перефарбування у наданих інформаційних джерелах, його спосіб, кількість проведених маніпуляцій та площу видозміненої ділянки. Значну роль при дачі повного та обґрунтованого висновку щодо наданого лакофарбового покриття відіграє й врахування його дефектів – різноманітних відхилень від нормальної, тобто передбаченої технічними умовами або стандартом, якості пофарбованої поверхні, які мають технологічне або експлуатаційне походження.

Широкий перелік зазначених особливостей об'єктів експертизи лакофарбових матеріалів та покриттів має істотне значення для збирання суб'єктами кримінального провадження зразків достатньої кількості та відповідної якості, що в подальшому забезпечить складання обґрунтованого висновку експерта, стосовно усіх наданих йому джерел інформації. Так, пошук об'єктів криміналістичного дослідження, особливо мікрочасток, на місці події, проводиться за допомогою лупи, освітлювачів білого та УФ-світла, діелектричних паличок.[3]

Залишені на локації, де було вчинено правопорушення, матеріали, що в подальшому будуть використовуватися для дослідження обставин справи, варто вилучати з високим ступенем обережності, при можливості не відокремлюючи від їх носіїв та використовуючи певні засоби, що дають можливість фіксувати їх максимальну кількість.

При направленні речових доказів на експертизу необхідно дотримуватися правил, які забезпечують їх збереження та відсутність контактів між собою.[4] Для уникнення пошкодження та змішування об'єкти необхідно транспортувати в скляних, пергаментних або поліетиленових упаковках.

Усі вилучені речі матеріального світу та речовини необхідно підкріплювати відповідними даними про місце, час та суб'єктів, що були задіяні в процесі слідчих дій щодо отримання інформаційного джерела, що в подальшому забезпечить безсумнівність його

походження, а також гарантувати якісне транспортування до вибраної для проведення експертизи.

Отже, підсумовуючи усе вищесказане, слід зробити висновок, що експертиза лакофарбових матеріалів та покриттів це досить популярний вид криміналістичних експертиз, який застосовується під час встановлення обставин майже усіх видів правопорушень. Проте, особи, які задіяні для збирання матеріалів дослідження та безпосереднього проведення експертизи мають обов'язково враховувати усі нюанси об'єктів та суворо дотримуватися основних правил поводження з ними, адже не дотримавшись усіх правил щодо правильного визначення інформаційного джерела, його особливостей та подальшого пакування й доставлення до визначеного місця проведення експертизи, суб'єкти кримінального провадження можуть порушити достовірність та цілісність зразків, що у свою чергу призведе до унеможливлення проведення повноцінної експертизи та дачі обґрунтованого й об'єктивного висновку експерта.

Список використаних джерел

1. Перлін С.І. Дослідження матеріалів, речовин та виробів у структурі криміналістичної технік. Актуальні проблеми криміналістичного та експертного забезпечення діяльності правоохоронних органів та суду в Україні. Харків, 2021. С. 50-51.

2. Судові експертизи в процесуальному праві України : навч. посіб. /за заг. ред. О. Г. Рувіна. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 424 с.

3. Кофанов А.В., Кобилянський О.Л., Давидова О.О. Криміналістичне дослідження лакофарбових матеріалів: методичні рекомендації. Київ: КИИ, 2010. 48 с.

4. Гуржій О. Б. Криміналістична експертиза лакофарбових матеріалів та покриттів. Актуальні проблеми криміналістичного та експертного забезпечення діяльності правоохоронних органів та суду в Україні. Харків, 2021. С. 60-61

Новік Микита Володимирович,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
Донецького державного університету
внутрішніх справ

***Науковий керівник: Крушеницький Андрій
Володимирович,*** викладач кафедри
кримінального процесу та криміналістики
факультету № 1 Донецького державного
університету внутрішніх справ

ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ДЛЯ ВПІЗНАННЯ ОСОБИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Пред'явлення для впізнання – це процесуальна діяльність, яка породжує докази. В основі цієї діяльності лежить психологічний процес впізнання, суть якого полягає в порівнянні уявного образу, що зберігається в пам'яті особи, з об'єктом, людиною, які спостерігаються